

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ครั้นนี้ สรุปผลการศึกษาได้ตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน
3. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเกิดผลตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปีการศึกษา จำนวน 202 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร ซึ่งเป็น ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 132 โรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 132 คน ครูผู้สอน จำนวน 132 คน โดยการสุ่มตามระดับชั้นอย่างมีสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามปัญหาการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 45 ข้อ มีความเชื่อมั่น 0.96

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปทั้งหมด จำนวน 264 ฉบับ ได้รับกลับคืน 260 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.48 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมดไปจัดหมวดหมู่ตามกลุ่มตัวแปรตามหนึ่งและขนาดโรงเรียน แล้วตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน จากนั้นนำไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป Statistical Package for the Social Science ดังนี้

1. วิเคราะห์ระดับปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเป็นรายด้าน และรวมทุกด้าน โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนต่อปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษาระดับโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน โดยใช้ t-test (Independent)
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน 3 ขนาด โดยการใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance : F-test)

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีปัญหาในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับปัญหาจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่าต่ำดังนี้ งานอาคารสถานที่ งานบุคลากร งานธุรการและการเงิน งานความสัมพันธ์พันธวิธะทางโรงเรียนกับชุมชน งานวิชาการ และงานกิจการนักเรียน

2. ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีปัญหาระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับปัญหาจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่าต่ำดังนี้ งานอาคารสถานที่ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการและการเงิน งานวิชาการ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

3. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีปัญหาระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับปัญหาจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่าต่ำดังนี้ งานอาคารสถานที่ งานบุคลากร งานธุรการและการเงิน งานกิจการนักเรียน งานวิชาการ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

4. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความ คิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานด้านงานธุรการและการเงินแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นๆ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานไม่แตกต่างกัน

5. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความ คิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานด้านงานวิชาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานด้านวิชาการไม่แตกต่างกันทุกข้อ

6. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานด้านงานบุคลากรโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานด้านบุคลากรไม่แตกต่างกันทุกข้อ

7. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความ คิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานด้านงานกิจการนักเรียนโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานด้านกิจการนักเรียนไม่แตกต่างกัน

8. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานด้านงานธุรการและการเงินโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ในข้อที่ 6 การจัดระบบการเงินและบัญชีไม่เรียบร้อยและไม่เป็นปัจจุบัน ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนข้ออื่นๆ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

9. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานด้านงานอาคารสถานที่โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานด้านงานอาคารสถานที่ไม่แตกต่างกัน

10. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานด้านงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานด้านงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไม่แตกต่างกัน

11. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานด้านงานธุรการและการเงินแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นๆ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานไม่แตกต่างกัน

12. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาโดยรวมทุกด้านและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมากล่าวอภิปรายผล ดังนี้

1. การบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ มีปัญหาทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านงานอาคารสถานที่ งานบุคลากร งานธุรการและการเงิน งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

จากผลการวิจัยซึ่งพบว่า การบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ มีปัญหาทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางนั้น อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาก่อตั้งขึ้นจากแนวนโยบายในการกระจายโอกาสทางการศึกษาไปสู่ชนบทซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มที่ยากโอกาสทางการศึกษามากที่สุด ทั้งนี้เพื่อให้เกิด

ความเสมอภาคทางการศึกษาขั้น และยังเป็น การวางพื้นฐานสู่การขยายผลการศึกษาระดับมัธยมศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ซึ่งสภาวะปัจจุบันผลผลิตแรงงานมีความต้องการผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษามากขึ้น และยังเป็น การป้องกันไม่ทำให้แรงงานเด็กที่ยังไม่ถึงวัยอันเหมาะสม ซึ่งโครงการนี้ได้เปิดดำเนินการมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 ในลักษณะของโครงการนำร่องก่อน และต่อมาในปีการศึกษา 2534 กระทรวงศึกษาธิการได้ปรับนโยบายเพื่อขยายการดำเนินการให้กว้างขวางขึ้น จึงได้มีโรงเรียนที่เปิดสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นเพิ่มขึ้นอีก (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2535 ข : 5) และ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 ข : 22) ได้กำหนดให้โรงเรียนในโครงการดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้

1. การเตรียมการด้านต่างๆ ได้แก่ ความพร้อมด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณการเรียนการสอน การประสานงานกับอำเภอและจังหวัดในการจัดอัตรากำลังให้เพียงพอและมีความรู้ในการสอนรายวิชาต่างๆ
2. การวางแผนการเรียนการสอน และการดำเนินการด้านอื่นๆ ของโรงเรียนร่วมกับ จังหวัด อำเภอ และโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
4. การประสานการดำเนินการกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอน
5. การประชาสัมพันธ์การดำเนินการของโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและเจตคติที่ดีของผู้ปกครองนักเรียน ชุมชนและหน่วยงานต่างๆ
6. การพัฒนาปรับปรุง แก้ไขการดำเนินการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
7. การรายงานความก้าวหน้าและผลการดำเนินงานด้านต่างๆ ให้สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทราบ

แม้ว่าสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จะได้กำหนดเกี่ยวกับการดำเนินการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาไว้อย่างชัดเจนก็ตาม แต่จากการสำรวจสภาพปัญหาในการดำเนินงานตามโครงการ ที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 ก : 6-7) ได้ร่วมกันสำรวจติดตามผลการดำเนินการตามโครงการที่ผ่านมาสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการเตรียมการ ขาดห้องฝึกปฏิบัติจริงของ ไม้ตะเกียบไม่เพียงพอ ขาดครูที่มีความสามารถเฉพาะทาง จัดครูเข้าสอนไม่ตรงตาม วุฒิและวิชาเอก นักเรียนเลิกเรียนวิชาอื่นที่ต้องการไม่ได้ ผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญของการเรียนต่อมัธยมศึกษาตอนต้น
2. ด้านการวางแผนการเรียนการสอน อำเภอ จังหวัด ไม่สามารถจัดครูในช่วยราชการในโรงเรียนที่เปิดสอนได้

3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผล ครูและผู้เกี่ยวข้อง ยังไม่มีความเข้าใจหลักสูตรดีพอ

4. ด้านการประสานคานวณการกับหน่วยงานต่างๆ มีปัญหาในการแย่งชิงนักเรียน ระหว่างโรงเรียนประถมศึกษาคู่เข้าโครงการและโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา

5. ด้านการประชาสัมพันธ์การดำเนินการ ประชาชนบางส่วนยังไม่มีความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักการและวิธีการดำเนินงานของโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

จากสภาพการดำเนินงานโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา และปัญหาที่ได้กล่าวนมาแล้วข้างต้น น่าจะเป็นมูลเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้การบริหารงานของโรงเรียน ประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สุรินทร์ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางนั้น อาจเป็น เพราะว่าการเปิดดำเนินการตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา โรงเรียนต้องมีการเตรียมพร้อมในหลายเรื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาคารสถานที่ซึ่งต้องเพิ่มจำนวนห้องเรียนขึ้น โต๊ะ เก้าอี้ ต้องเพิ่มจำนวนขึ้น และให้เหมาะสมกับสภาพร่างกายของเด็กในวัยที่มีการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างทางร่างกายอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้บุคลากรต้องเพิ่มจำนวน และมีการเตรียมบุคลากรเพื่อรองรับ เพราะแต่เดิมบุคลากรเคยสอนเฉพาะระดับประถมศึกษา จึงจะต้องมีการเตรียมบุคลากรให้พร้อมและงานธุรการและการเงินก็ต้องให้มีความรัดกุม เป็นระบบยิ่งขึ้น เพราะเงินสนับสนุนต่างๆ จะเพิ่มขึ้นจากที่เคยได้รับ และการเบิกจ่ายเงิน การรับเงิน จึงต้องละเอียดรอบคอบ ในขณะที่ความจำเป็นดังกล่าวมีมากขึ้น แต่การสนับสนุนด้านงบประมาณ มีจำกัด ส่วนงานวิชาการ งานกิจการนักเรียน และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การดำเนินการในเรื่องเหล่านี้เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนต้องดำเนินการอยู่เป็นปกติอยู่แล้ว แม้จะไม่เปิดขยายโอกาสก็ตาม หากจะมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างก็ไม่ส่งผลกระทบต่อระบบขนาดสนับสนุน และงานวิชาการเองก็อาศัยการดำเนินงานในลักษณะกลุ่มวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งพึ่งพาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จึงทำให้การบริหารงานในทุกด้านเหล่านี้มีปัญหายุ่งยากอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น

2. การบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุรินทร์ โรงเรียนขนาดเล็ก มีปัญหาครบ ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แต่ละด้านมีปัญหายุ่งยากอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน โดยเรียงลำดับปัญหา จากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำดังนี้ งานอาคารสถานที่ งานบุคลากร งานธุรการและการเงิน งานวิชาการ งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และงานกิจการนักเรียน

การที่การบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ โรงเรียนขนาดเล็ก มีปัญหาารวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง และในแต่ละด้านก็มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน อธิบายได้ทำนองเดียวกับข้อ 1 แต่มีประเด็นที่น่าสังเกตเพิ่มเติมก็คือ โรงเรียนขนาดเล็ก โดยสภาพพื้นฐานแล้วมีความพร้อมในด้านต่างๆ น้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ การที่ต้องเปิดขยายโอกาสทางการศึกษา จึงเป็นการเพิ่มภาระงานในด้านต่างๆ ของโรงเรียนเข้าไปอีก

3. การบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ขนาดกลาง มีปัญหาารวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ พบว่า งานอาคารสถานที่ งานบุคลากร งานธุรการและการเงิน งานกิจการนักเรียน งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และงานวิชาการมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอธิบายได้ในทำนองเดียวกันกับข้อ 1

4. การบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง มีระดับปัญหามากกว่าขนาดใหญ่ ทั้งโดยรวมทุกด้าน และเป็นรายด้าน ยกเว้น งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ที่โรงเรียนต่างกันมีระดับปัญหาไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางมีความพร้อมในการดำเนินงานด้านต่างๆ ของโรงเรียนน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ดังนี้

ด้านวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางมีปัญหาในเรื่องต่อไปนี้นมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ คือ ขาดข้อมูลที่จะใช้ในการวางแผนงานวิชาการ ขาดทักษะในการใช้หลักสูตรและอุปกรณ์การสอนไม่พร้อม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ขาดการประเมินผลในแต่ละกิจกรรมทำให้กิจกรรมการเรียนของนักเรียนไม่เป็นไปตามเป้าหมาย การสอนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นไม่เป็นไปตามนโยบายเนื่องจากครูขาดประสบการณ์ การติดต่อประสานงานและนี้เทศไม่เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง กิจกรรมส่งเสริมทางวิชาการมีน้อยเนื่องจากงบประมาณการสนับสนุนไม่เพียงพอ

ด้านบุคลากร โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางมีปัญหาในเรื่องต่อไปนี้นมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ คือ การจัดบรรจุแต่งตั้งไม่ตรงตามความต้องการเนื่องจากขาดการวางแผน จัดอัตราที่สั่งไว้ให้พร้อม การจัดสรรอัตราว่างครูเป็นไปด้วยความล่าช้าเนื่องจากขาดการสำรวจสภาพปัญหา ขาดอัตราว่างครูสายปฏิบัติจัดการสอนทำให้การร่วมมีศักยภาพในกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาขยายโอกาสมีน้อย บุคลากรไม่เพียงพอส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาทั้ง 3 ระดับ คือ ระดับอนุบาล ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา

ด้านกิจการนักเรียน โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางมีปัญหาในเรื่องต่อไปนี้นมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ คือ การกำหนดกิจกรรมไม่เหมาะสมกับระยะเวลาเพราะขาดข้อมูลมาใช้ในการวางแผน ขาดการวางแผนร่วมกันระหว่างระดับประถมศึกษากับระดับมัธยมศึกษา เกิดการแบ่งแยกในการรวมกิจกรรม เนื่องจากเจ้ามีวุฒิภาวะต่างกัน

ด้านบุคลากรและการเงิน โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางมีปัญหาในเรื่องต่อไปนี้มากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ คือ การจัดระบบการเงินและบัญชีไม่เรียบร้อยและเป็นปัจจุบัน เจ้าหน้าที่ของโรงเรียนไม่เห็นใจการดำเนินงานที่ถูกต้องเนื่องจากขาดการประเมินผลหรือผลการดำเนินงาน ขาดผู้เก็บเอกสารที่สำนักงานบุคลากรไม่เป็นระบบ

ด้านอาคารสถานที่ โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางมีปัญหาในเรื่องต่อไปนี้มากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ คือ ไม่มีการวางแผนด้านอาคารเรียน อาคารประกอบ ทำให้ห้องพิเศษที่จะประกอบกิจกรรมต่างๆ ไม่เพียงพอ ขาดอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางมีปัญหาในเรื่องต่อไปนี้มากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ คือ การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผน เนื่องจากขาดการกำกับดูแลและติดตามอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1 ข้อเสนอแนะในการนำปัญหา

1.1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่า ยังมีปัญหาที่ต้องดำเนินการแก้ไข ซึ่งสมควรที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องพิจารณาปรับปรุงการบริหารงานประสานความร่วมมือ และขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ และเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานอาคารสถานที่ งานบุคลากร และการเงิน ซึ่งมีปัญหาอยู่ในระดับมาก

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง ควรพิจารณาปรับปรุงการบริหารงานโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อาจจะได้โดยการแสวงหาความร่วมมือ สนับสนุน จากหน่วยงานสถานศึกษาที่มีความพร้อมกว่า เพื่อการแก้ไขปัญหาคงการบริหารงานที่พบว่ามีปัญหในระดับมากเกือบทุกด้าน ให้มีปัญหาน้อยลงหรือหมดไปเร็วที่สุด

1.3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางมีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ดังนั้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษานานาชาติควรพิจารณาให้ความช่วยเหลือโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางควรประสานขอรับการสนับสนุนเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านต่างๆ ของโรงเรียนจากหน่วยงาน สถานศึกษา และชุมชนให้มากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป.

2.1 ควรทำการศึกษาสาเหตุหรืออุปสรรคของการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ เพื่อประโยชน์ในการวางแผนการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

2.2 ควรทำการศึกษาการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอื่นๆ เพื่อให้เห็นภาพรวมของปัญหา โรงเรียนที่จะประสานการดำเนินงานและหาแนวทางไปปัญหากันได้อย่างเหมาะสม และยังเป็นประโยชน์สำหรับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานโครงการและการให้การสนับสนุนโรงเรียนได้ถูกต้องเหมาะสม

2.3 ควรทำการศึกษาโดยพิจารณาศึกษาตัวแปรอื่นๆ ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อการปรับปรุงแก้ไข และการสนับสนุนหรือสอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง